

EU-voorzitter Duitsland moet plannen bijstellen

[Achtergrond](#) - 4 juni 2020 - Auteur: Jesse Oude Egberink

Duitsland neemt op 1 juli het stokje van Kroatië over als halfjaarlijkse voorzitter van de Raad van de Europese Unie. Tijdens het Duitse voorzitterschap zouden de Green Deal, de Brexit, de Europese meerjarenbegroting en het migratievraagstuk de belangrijkste thema's zijn. Maar de coronapandemie vraagt zoveel aandacht dat de ambities moesten worden bijgesteld.

“De coronavirus-pandemie heeft onze wereld op z'n kop gezet, en ook de plannen voor het Duitse EU-raadsvoorzitterschap”, zei Merkel eind mei tijdens een [online bijeenkomst](#) van de Konrad Adenauer Stiftung. “Deze buitengewone uitdaging vraagt om een buitengewone krachtsinspanning.”

De Duitse permanente vertegenwoordiger in de EU, Michael Clauß, kondigde eerder al aan in de [Frankfurter Allgemeine Zeitung](#) dat de agenda radicaal wordt aangepast. De prioriteit ligt nu bij de coördinatie van de versoepeling van de maatregelen en bij het opvangen van de economische gevolgen van de pandemie.

Het is aan Duitsland om alle Europese lidstaten op één lijn te krijgen. De afgelopen tijd is eens te meer gebleken dat de Europese Unie verre van eensgezind is wanneer het er op aan komt. Europa liet een beeld zien van grenscontroles en nationale *Alleingänge* en de economische gevolgen van de pandemie maken de kloof tussen de noordelijke en zuidelijke lidstaten nog dieper. Maar Duitsland heeft met het opvangen van Covid19-patiënten uit andere landen en het delen van medisch materiaal ook laten zien dat er van Europese solidariteit nog wel degelijk sprake is.

Brexit

Merkel kondigde aan dat ze lessen wil trekken uit de eerste fase van de pandemie en tot een gezamenlijke aanpak wil komen. Dat blijkt ook uit het onlangs aangekondigde motto voor het aankomende voorzitterschap: *'Gemeinsam. Europa wieder stark machen.'* Aangezien er vooral nog via videoconferenties wordt vergaderd en het Europees Parlement vanwege *social distancing* op maximaal 30 procent capaciteit kan draaien, zal dat nog een zware kluit worden.

Afgezien van de coronacrisis staan er nog een paar grote onderwerpen op de agenda die echt niet kunnen worden uitgesteld. Zowel de Brexit-onderhandelingen als het meerjarig financieel kader moeten in het halfjaar dat Duitsland raadsvoorzitter is, worden afgerond. Het jaar 2020 geldt voor de Brexit als overgangsjaar, waarin alle afspraken over onder andere handelsverdragen moeten worden gemaakt. Volgens deskundigen was één jaar hiervoor [sowieso al erg kort](#), door de coronacrisis dringt de tijd nog meer en is de economische nood nog groter geworden. Toch lijkt de Britse premier Boris Johnson ondanks de omstandigheden niets te willen weten van een verlenging van de onderhandelingstermijn.

Tijdens het Duitse voorzitterschap moeten ook beslissingen worden genomen over de financiering van de EU in de periode 2021 tot 2027. De gevolgen van de coronapandemie zullen dit financieel kader sterk beïnvloeden. Onlangs kondigden Merkel en Macron gezamenlijk [een crisisplan](#) aan waarmee zij de EU-begroting met 500 miljard willen uitbreiden. De Europese Commissie onder leiding van Ursula von der Leyen kwam even later met [een voorstel van 750 miljard](#). Merkel heeft al aangegeven dat ze verwacht de daadwerkelijke onderhandelingen over een steunpakket op z'n vroegst in de herfst kunnen beginnen. Dit steunpakket drukt een enorme stempel op de meerjarenbegroting.

Verwachtingen temperen

Het conceptprogramma voor het Duitse voorzitterschap dat op 17 maart naar buiten werd gebracht, droeg de titel: '*Unser Weg: innovativ, gerecht, nachhaltig*'. Op de thema's digitalisering, migratie en klimaat werd veel van het Duitse voorzitterschap verwacht, temeer daar Duitsland in 2021 wordt afgelost door Portugal en Slovenië. Die twee kleinere lidstaten leggen minder gewicht in de schaal dan Duitsland.

Minister van Buitenlandse Zaken Heiko Maas [waarschuwde](#) op 26 april dat er vooral niet te veel van het Duitse voorzitterschap moet worden verwacht, nu de coronapandemie alles overheerst. Merkel heeft onlangs aangegeven dat de originele plannen zeker niet overboord worden gegooid. Zo benadrukte ze dat met name het klimaatvraagstuk niet aan urgentie zal verliezen. Ze hoopt dat het economisch steunpakket ook een impuls zal geven aan de digitalisering en de Green Deal, het klimaatbeleid van de EU, zei ze half mei tijdens een [gezamenlijke persconferentie](#) met de Franse president Macron. Maar uit de aangepaste plannen, die een journalist van Der Spiegel via Twitter verspreidde, blijkt dat het onvermijdelijk zal zijn dat Duitsland onderwerpen moet doorschuiven naar de volgende periode.

What is to be expected during the German EU presidency? These leaked papers show - the fight against the economic fallout of the [#corona](#) crisis and the [#brexit](#) showdown in autumn will be dominating [@derspiegel](#) pic.twitter.com/JUdItvkbD0

— Peter Mueller (@PeterMueller9) May 26, 2020

China

Een hoogtepunt van het Duitse voorzitterschap had de EU-China-top in Leipzig moeten zijn. In eerste instantie was de verwachting dat het treffen in september als videoconferentie door zou gaan. Maar de top wordt verschoven, werd donderdag bekend. Naar wanneer is nog niet duidelijk. Voor Merkel is van groot belang dat Europa een uniforme houding weet te vinden tegenover China. Tijdens de coronapandemie wordt duidelijk dat vooral Oost-Europese landen maar ook Italië niet wachten op steun uit Brussel en zeer ontvankelijk zijn voor Chinese hulp en investeringen, constateert de Duitse wereldomroep [Deutsche Welle](#). De Tsjechische president Milos Zeman zei volgens Deutsche Welle zelfs dat China het enige land is dat Tsjechië in deze crisis geholpen heeft.

Bij de relatie met China spelen onder andere de kwesties van de rol van Chinese firma's bij de aanleg van het 5G-netwerk in Europa en een gelijke behandeling van Europese bedrijven op de Chinese markt. Aan voorzitter Duitsland de taak om als bruggebouwer tussen West- en Oost-Europa op te treden en deze onderhandelingen tot een goed einde te leiden.

De Europese Unie kan sterker uit deze crisis komen dan dat ze er in is gegaan, zei Merkel [vorige week](#). Het is vanaf 1 juli aan Duitsland om het voortouw te nemen.

Dit is een artikel gedownload via [duitslandinstituut.nl](https://www.duitslandinstituut.nl).

Artikel:

<https://www.duitslandinstituut.nl/artikel/38149/eu-voorzitter-duitsland-moet-plannen-bijstellen>